

| gemeente
Terschelling

Integraal Veiligheidsplan Terschelling

2025 – 2028

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Strategische doelstelling	1
1.3 Hoe is het beleid opgebouwd?	1
1.4 Veiligheid op Terschelling: een unieke aanpak	1
1.5 Prioriteiten	2
2. Lokale Prioriteiten in Samenhang met Regionaal en Landelijk Veiligheidsbelang	3
2.1 Capaciteit en innovatie	3
2.2 Op welk niveau wordt veiligheidsbeleid ontwikkeld?	3
2.2.1 Landelijk	3
2.2.1.1 Landelijke Veiligheidsagenda	3
2.2.1.2 Landelijke Agenda Crisisbeheersing	3
2.2.2 Regionaal	3
2.2.2.1 Regionaal Beleidsplan Veiligheid (RBP) 2024-2027	3
2.2.2.2 Regionaal Beleidsplan 2023-2026 Veiligheidsregio Fryslân	3
2.3 Lokaal flankerend beleid	4
3. Wat betekent dit voor het IVP voor Terschelling?	5
3.1 Flexibiliteit en gezamenlijke verantwoordelijkheid	5
3.2 Driehoek openbare orde en veiligheid	5
3.3 Veiligheidsregio en risicoprofielen	5
4. Prioriteiten en aanpak	6
4.1 Jeugd en Veiligheid	6
4.1.1 Waarom is dit een prioriteit?	6
4.1.2 Wat willen we bereiken?	6
4.1.3 Wat gaan we doen?	7
4.2 Verkeersveiligheid	7
4.2.1 Waarom is dit een prioriteit?	7
4.2.2 Wat willen we bereiken?	8
4.2.3 Wat gaan we doen?	8
4.3 Ondermijnende Criminaliteit	8
4.3.1 Waarom is dit een prioriteit?	8
4.3.2 Wat willen we bereiken?	9
4.3.3 Wat gaan we doen?	9
4.4 Cybercrime en Digitale Veiligheid	9
4.4.1 Waarom is dit een prioriteit?	10
4.4.2 Wat willen we bereiken?	10
4.4.3 Wat gaan we doen?	10
5. Uitvoeringsprogramma	11

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De Politiewet 2012 bepaalt dat elke gemeente minimaal eens in de vier jaar zijn doelen en prioriteiten vaststelt voor hulpverlening en de handhaving van de openbare orde. Dit gebeurt in een Integraal Veiligheidsplan (IVP). Het IVP is een strategisch instrument om veiligheid te waarborgen en vormt de basis voor afspraken tussen de burgemeester en zijn veiligheidspartners over de inzet van politie.

Daarnaast bepaalt artikel 3a van de Wet Veiligheidsregio's dat de gemeente doelen stelt op het gebied van brandveiligheid en brandweerborging. Waar deze rol eerder reactief werd ingevuld via input van de Veiligheidsregio Fryslân, kiezen we ervoor om met het IVP proactief richting te geven aan het veiligheidsbeleid.

Een eiland als Terschelling vraagt om extra aandacht op het gebied van veiligheid; vanwege de geografische isolatie, het toerisme en een aantal specifieke veiligheidsrisico's. In dit IVP benadrukken we de noodzaak van lokale zelfredzaamheid en een gerichte samenwerking met regionale en landelijke partners.

1.2 Strategische doelstelling

Door de regierol van de raad te versterken, richt het plan zich niet alleen op acute veiligheid, maar ook op het vergroten van de weerbaarheid van de eilandgemeenschap voor de lange termijn.

We hanteren de volgende strategische doelstelling voor het IVP:

"Terschelling: een veilig en leefbaar eiland waar jong en oud, inwoners, ondernemers en bezoekers actief meedenken en zelfredzaam bijdragen aan een veilige plek om te wonen, werken en verblijven."

Deze doelstelling is in lijn met de strategische visie uit het coalitieakkoord "Koers naar de toekomst: meedenken, meepraten en meedoen".

1.3 Hoe is het beleid opgebouwd?

Aan de basis van het veiligheidsbeleid van Terschelling ligt een uitgebreide veiligheidsanalyse. De analyse werd gedaan aan de hand van cijfers (uit bronnen als waarstaatjegemeente.nl en data-politie.nl), interviews met veiligheidspartners, verslagen van veiligheid overleggen van de afgelopen vier jaar en gesprekken met inwoners, ondernemers en horecavertegenwoordigers. Daarnaast namen we inzichten uit eerdere veiligheidscampagnes, uitvoeringsplannen van de afgelopen twee jaar en gesprekken in de buurtschappen mee.

Op basis van deze brede inventarisatie identificeerden we de belangrijkste prioriteiten binnen de veiligheidsvelden, zoals omschreven in het kernbeleid van de VNG. Uit de analyse zijn vier thema's naar voren gekomen die de veiligheid op het eiland significant kunnen beïnvloeden. Deze thema's worden in het beleid opgenomen als prioriteiten voor de komende vier jaar, waarover de gemeenteraad zich op basis van vastgestelde kaders en doelstellingen heeft uitgesproken.

1.4 Veiligheid op Terschelling: een unieke aanpak

Als overkoepelende prioriteit stellen we in dit IVP de focus op de 'Unieke veiligheid van Terschelling' vast. Met deze centrale insteek verbinden we alle uitdagingen van het eiland en benadrukken we de specifieke aanpak die hiervoor nodig is. Deze prioriteit fungeert als verbindend thema binnen het veiligheidsbeleid en loopt als rode draad door alle andere onderwerpen heen. De 'Unieke veiligheid van Terschelling' wordt meerdere keren in dit plan aangestipt, hoewel deze niet apart als prioriteit wordt uitgewerkt.

Door de afgelegen ligging van Terschelling zijn hulpdiensten en veiligheidsdiensten minder snel bereikbaar dan elders in Nederland. Om de weerbaarheid en de leefbaarheid op het eiland waarborgen is het noodzakelijk om altijd voorbereid te zijn. Dit vraagt niet alleen extra inzet van de veiligheidsdiensten op Terschelling, maar ook om zelfredzaamheid van inwoners en een sterk netwerk van vrijwilligers.

1. Inleiding

Het toeristische karakter van Terschelling zorgt voor specifieke veiligheidsrisico's. Elk jaar bezoeken ruim 500.000 gasten ons eiland. Thema's op het gebied van veiligheid, zoals (jeugd)criminaliteit en verkeersveiligheid, reiken dan ook verder dan alleen onze eigen inwoners. Het zorgt ervoor dat we verder moeten kijken, en we gasten direct moeten aanspreken op hun bijdrage aan een veilig Terschelling. Een veilig eiland betekent een eiland waar inwoners veilig kunnen wonen en werken, waar ondernemers veilig kunnen ondernemen en waar gasten veilig kunnen vakantie vieren.

Het belang van vrijwilligers

Terschelling beschikt over een sterk en robuust netwerk van veiligheidsvrijwilligers, dat een cruciale rol speelt in de algehele veiligheid. Naast brandweervrijwilligers zijn ook de inzet van KNRM, Sigma-teams en EHBO'ers van essentieel belang. Zij bieden niet alleen hulp bij crisisbeheersing en rampenbestrijding, maar zorgen er tevens voor dat grootschalige evenementen zoals Oerol en de Berenloop veilig kunnen plaatsvinden. Deze cultuur van paraatheid vormt een fundament voor het eiland, waarbij we bouwen op de gemeenschap en de sterke onderlinge verbinding. Het is van groot belang dat de gemeente continue aandacht en inzet toont om dit netwerk te ondersteunen en duurzaam in stand te houden.

Veiligheid in en rondom het huis

De zelfredzaamheid van Terschelling vraagt ook om aandacht voor onderwerpen zoals veilig bouwen en veiligheid tijdens klussen in en rondom het huis. De lessen die geleerd zijn van incidenten, zoals de brand op Vlieland, onderstrepen het belang van preventie. In de komende uitvoeringsplannen zal er daarom ook aandacht worden besteed aan wat inwoners nodig hebben om risico's te verkleinen, bijvoorbeeld door het verstrekken van voorlichting en materialen die preventie ondersteunen.

1.5 Prioriteiten

Naast de overkoepelende prioriteit 'De unieke veiligheid van Terschelling' stellen we de volgende thema's als prioriteiten vast:

1. Jeugd en veiligheid
2. Ondernijende criminaliteit
3. Digitale veiligheid
4. Verkeersveiligheid

De prioriteit 'Jeugd en veiligheid' werd ook in het beleid van 2019-2022 al opgenomen. Uit de veiligheidsanalyse blijkt dat ondanks preventieve inspanningen, zoals voorlichting door de politie en het onderwijs, dit thema constant aandacht en inzet vereist om effectief aan te pakken. Hetzelfde geldt voor de prioriteit 'Ondernijende criminaliteit'. Ook deze blijft actueel, door de voortdurende dreiging en de noodzaak van een gerichte aanpak.

De snelle ontwikkelingen in digitale- en computertechnologie hebben geleid tot een toename van cybercrime, wat de prioriteit 'Digitale veiligheid' rechtvaardigt. De prioriteit 'Verkeersveiligheid' speelt in op de toenemende populariteit van elektrische fietsen en andere (gemotoriseerde) voertuigen, die nieuwe uitdagingen met zich meebrengen op het gebied van verkeersveiligheid.

2. Lokale Prioriteiten in Samenhang met Regionaal en Landelijk Veiligheidsbeleid

2.1 Capaciteit en innovatie

De capaciteit bij de politie, veiligheidspartners en de gemeente is vaak beperkt, wat het aanpakken van veiligheidsvraagstukken uitdagend maakt. Snelle maatschappelijke en technologische veranderingen brengen bovendien nieuwe veiligheidsrisico's met zich mee. Innovaties volgen elkaar in een hoog tempo op. Veiligheidsdiensten moeten hierin zowel preventief als repressief meegroeien om effectief te blijven.

Hoeveel capaciteit en middelen er beschikbaar zijn, wordt veelal bepaald in het regionaal en landelijk beleid. Dit heeft invloed op de lokale inzetmogelijkheden. Hoewel de eilandsituatie zorgt voor een minimale operationele bezetting, blijft onderbezetting een structureel knelpunt. Dit beperkt de mogelijkheden om naast noodhulp ook andere veiligheidstaken uit te voeren. Het is daarom noodzakelijk om capaciteit en middelen te richten op prioritaire thema's waar inzet het meest nodig en effectief is.

Door heldere prioriteiten te stellen, kunnen we onze inzet op specifieke veiligheidsthema's intensiveren. Tegelijkertijd blijven niet-geprioriteerde onderwerpen beheersmatig onder de aandacht, zodat de basisveiligheid gewaarborgd blijft. Deze strategische keuzes maken het mogelijk om beschikbare middelen efficiënt in te zetten en toekomstbestendig veiligheidsbeleid te realiseren.

2.2 Op welke niveaus wordt veiligheidsbeleid ontwikkeld?

Landelijke en regionale doelstellingen zouden complementair moeten zijn aan de lokale veiligheidsagenda's en zouden elkaar moeten versterken. De lokale aanpak binnen het veiligheidsdomein is immers primair belegd in de gemeentelijke veiligheid- en beleidsplannen. Ondanks dat er dus ook op landelijk en regionaal niveau prioriteiten en doelstellingen worden geformuleerd, blijft er voldoende ruimte om het lokale gezag eigen keuzes te laten maken op het gebied van veiligheid.

2.2.1. Landelijk

Op landelijk niveau zijn verschillende beleidsdoelstellingen en prioriteiten op het gebied van veiligheid vastgesteld. De voornaamste worden hier kort genoemd.

2.2.1.1. Landelijke Veiligheidsagenda

Op grond van artikel 18 van de Politiewet 2012 stelt de minister van Justitie en Veiligheid elke vier jaar de Landelijke Veiligheidsagenda vast. Hierin worden de landelijke beleidsdoelstellingen en prioriteiten vastgesteld ten aanzien van de taakuitvoering van de politie. Deze prioriteiten richten zich op vraagstukken die landelijk spelen, die (eenheids)overstijgend zijn en/of waar afstemming in de aanpak of specifieke expertise op landelijk niveau voor nodig is.

2.2.1.2. Landelijke Agenda Crisisbeheersing

Op grond van artikel 37 van de Wet Veiligheidsregio's kan de minister van Justitie en Veiligheid landelijke doelstellingen vaststellen ten aanzien van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. Mede naar aanleiding van de Corona-aanpak, maar ook vanwege de huidige geopolitieke situatie, heeft de minister van deze bevoegdheid gebruikt gemaakt. Dit heeft geresulteerd in de Landelijke Agenda Crisisbeheersing.

2.2.2. Regionaal

Ook op regionaal niveau zijn er verschillende beleidsdoelstellingen en prioriteiten op het gebied van veiligheid vastgesteld. Wederom worden de voornaamste hieronder kort genoemd.

2.2.2.1. Regionaal Beleidsplan Veiligheid (RBP) 2024-2027

Op grond van artikel 39 lid 1 van de Politiewet 2012 stellen de burgemeesters (van een betreffende regionale politie-eenheid) en de hoofdofficier van Justitie, met inachtneming van de landelijke beleidsprioriteiten, tenminste éénmaal in de vier jaar een regionaal beleidsplan vast. Voor de eenheid Noord-Nederland is dat vastgelegd in het Regionaal beleidsplan Veiligheid (RBP) 2024-2027.

2.2.2.2. Regionaal Beleidsplan 2023-2026 Veiligheidsregio Fryslân

Op grond van artikel 14 van de Wet Veiligheidsregio's heeft het bestuur van de Veiligheidsregio het Regionaal Beleidsplan 2023-2026 vastgesteld. Hierin is het beleid vastgelegd ten aanzien van de taken van de Veiligheidsregio. Naast de (wettelijke) taken van de Veiligheidsregio (crisisbeheersing, brandweer, geneeskundige hulpverlening (GHOR), ambulancezorg en het zorg- en veiligheidshuis), hebben zij ten aanzien van hun taken collectieve opgaven geformuleerd.

2. Lokale Prioriteiten in Samenhang met Regionaal en Landelijk Veiligheidsbeleid

2.3 Lokaal flankerend beleid

De dagelijkse veiligheid op Terschelling valt onder de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders (B&W). Binnen het college heeft de burgemeester, als portefeuillehouder openbare orde en veiligheid, een primaire taak in het waarborgen van de openbare orde en veiligheid en het uitvoeren van het Integraal Veiligheidsplan (IVP). De uitvoering van deze taken raakt regelmatig aan diverse beleidsstukken en verordeningen, zoals de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en het evenementenbeleid, waarin veiligheid en openbare orde een directe rol spelen.

Dit IVP biedt strategische sturing op de vijf prioritaire veiligheidsthema's en sluit aan op het coalitieakkoord "Koers naar de Toekomst: Meedenken, Meepraten en Meedoen". Dit akkoord onderstreept het belang van een veilige, sociale en

duurzame gemeente waarin samenwerking met inwoners, ondernemers en gasten centraal staat. De prioriteiten in het IVP versterken elkaar en andere beleidsterreinen door gedeelde doelstellingen en gezamenlijke activiteiten, projecten, maatregelen en interventies.

Het IVP is bovendien richtinggevend voor toekomstige beleidsontwikkeling, zoals de omgevingsvisie waarin thema's als brandveiligheid, energietransities en klimaatadaptatie worden behandeld. Waar nodig zal de gemeente advies inwinnen bij externe veiligheidsdeskundigen om een integrale aanpak te garanderen. De nauwe samenwerking tussen het college, de burgemeester en externe partners draagt bij aan de ambitie om van Terschelling een veilige, leefbare en toekomstbestendige gemeente te maken.

3. Wat betekent dit voor het IVP voor Terschelling?

3.1 Flexibiliteit en gezamenlijke verantwoordelijkheid

De samenleving verandert snel en veiligheidsvraagstukken ontstaan in hoog tempo en met grote urgentie. Om hier effectief op in te spelen, is samenwerking essentieel. De gemeente Terschelling zet in op een hechte samenwerking met inwoners, bezoekers en ondernemers. Veiligheid is niet uitsluitend de verantwoordelijkheid van overheidsinstanties; het vraagt ook om actieve betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. Wij stimuleren en faciliteren deze verantwoordelijkheid door bewustwording te vergroten en praktische oplossingen gezamenlijk te realiseren.

Zoals gebruikelijk op het eiland, houden we de lijnen kort en werken we pragmatisch samen. Dit geldt niet alleen op lokaal niveau, maar ook in onze verbindingen met regionale partners, waaronder de gemeenten in onze regio. De samenwerking met de andere Waddeneilanden vormt een belangrijke pijler, waarbij we gezamenlijk inspelen op gedeelde uitdagingen zoals capaciteit, middelen en kennisdeling, en gezamenlijk oplossingen zoeken voor veiligheidsvraagstukken.

3.2 Driehoek openbare orde en veiligheid

De driehoek, bestaande uit de burgemeester, het Openbaar Ministerie en de politieleiding, heeft de regie over de vertaling van strategische naar operationele doelen. Onder leiding van de burgemeester fungeert de driehoek als regisseur binnen de uitvoering en monitoring van het veiligheidsbeleid. Ook de gemeentelijke handhaving wordt in de driehoek gemonitord en afgestemd op prioriteiten.

Wanneer de BOA-capaciteit door de gemeente wordt ingericht, gebeurt dit in nauw overleg met de driehoek Noord-West. Binnen deze samenwerking tussen burgemeesters en politie worden afspraken gemaakt om de gemeentelijke prioriteiten optimaal te laten aansluiten op regionale doelen. Deze aanpak zorgt voor een gecoördineerde inzet van handhavingscapaciteit en versterkt de samenwerking binnen het veiligheidsdomein.

3.3 Veiligheidsregio en risicoprofielen

In het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio staat het beleid en de uitvoering van veiligheidsmaatregelen centraal, waarbij gemeenten een belangrijke rol spelen. Voor Terschelling is 'Unieke veiligheid' geen afzonderlijke prioriteit, maar een overkoepelend thema dat alle veiligheidsvraagstukken beïnvloedt. Dit generieke vraagstuk fungeert als een leidraad waarmee de specifieke uitdagingen van het eiland in samenhang worden aangepakt.

Vanwege de unieke situatie van Terschelling, zoals de geografische isolatie en afhankelijkheid van vitale infrastructuur, moeten we altijd effectief voorbereid zijn op rampen, crises, noodsituaties en incidenten. De eilanden kennen een hoge mate van zelfredzaamheid, wat een sterk fundament biedt. Tegelijkertijd vereist de eiland specifieke situatie extra aandacht in crisisbeheersing en rampenbestrijding. Daarom is er binnen de Veiligheidsregio een uitgebreide aanpak ingevoerd, zoals de coördinatie door het Waddenteam en lokaal team bevolkingszorg.

Het is van groot belang dat ketenpartners en instanties deze eiland specifieke kwetsbaarheden (h)erkennen. Dit vraagt om voortdurende aandacht, waarbij de inzet op een 'Waddentoets' essentieel blijft bij de ontwikkeling van landelijk en regionaal beleid. Het uitvoeren van deze toets helpt om beleid en maatregelen beter af te stemmen op de unieke omstandigheden van de Waddeneilanden.

4. Prioriteiten en aanpak

Beleidsontwikkeling binnen het veiligheidsdomein is een complex en veelzijdig proces. Om effectief te kunnen inspelen op de belangrijkste uitdagingen, is een heldere en stapsgewijze aanpak essentieel. Dit hoofdstuk biedt een overzicht van de prioriteiten en beschrijft de aanpak waarmee deze prioriteiten worden uitgewerkt en gerealiseerd.

Eerder in dit plan stelden we de prioriteit 'de 'Unieke veiligheid van Terschelling' als overkoepelende prioriteit vast. De prioriteit loopt als rode draad door alle vier de prioriteiten heen. Het zorgt voor een unieke aanpak, in de samenwerking en afspraken met veiligheidspartners en in de communicatie richting inwoners en gasten.

Communicatie en campagnes

Communicatie speelt een centrale rol in het versterken van de veiligheid op Terschelling en vormt een terugkerend aandachtspunt binnen alle prioriteiten. Door een gerichte communicatiecampagne te ontwikkelen kunnen we niet alleen preventief bijdragen aan het vergroten van veiligheidsbewustzijn, maar ook criminaliteit en overlast helpen voorkomen. Naast landelijke campagnes zoals Meld Misdaad Anoniem, is het essentieel om specifieke boodschappen te ontwikkelen die zowel inwoners als bezoekers van het eiland aanspreken. Vanuit het overkoepelende thema 'Unieke veiligheid van Terschelling' onderzoeken we daarom de mogelijkheden voor een centrale veiligheidscampagne die afgestemd is op de diverse doelgroepen. Deze campagne moet de uitdagingen van een fluïde doelgroep – van vaste bewoners tot toeristen – adresseren en effectief inspelen op uiteenlopende veiligheidsthema's, variërend van fietsveiligheid, veiligheid tijdens evenementen tot jeugdoverlast.

4.1 Jeugd en Veiligheid

Het thema 'Jeugd en Veiligheid' is een prioriteit binnen het IVP en sluit aan op het coalitieakkoord "Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst". De doelstellingen en activiteiten in dit kader zijn afgestemd op het Preventie- en Handhavingplan, de Nota Gemeentelijk Gezondheidsbeleid en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Het IVP bouwt voort op deze kaders door zowel repressieve als preventieve maatregelen te benadrukken, gericht op het ondersteunen

van jongeren, het beperken van risico's en het creëren van een veilige omgeving waarin zij kunnen opgroeien. De jeugd van Terschelling groeit op in een unieke context. In het hoogseizoen biedt het eiland een bruisende evenementenagenda, waarin gezelligheid vaak gepaard gaat met alcoholgebruik. Dit maakt dat jongeren al op jonge leeftijd in aanraking komen met alcohol, zowel thuis, na het werk, als in het verenigingsleven. Daarnaast zijn er signalen van toenemend drugsgebruik onder jongeren, wat zowel gezondheidsrisico's als veiligheidsvraagstukken met zich meebrengt. De gesloten gemeenschap bemoeilijkt het signaleren van drugsgebruik en -handel, omdat de bereidheid tot melden of aangifte doen vaak ontbreekt. Deze context vraagt om een stevige en gerichte aanpak, waarin jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit niet alleen in het hoogseizoen, maar ook structureel worden aangepakt.

4.1.1 Waarom is dit een prioriteit?

- Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit vragen om een preventieve aanpak aan de voorkant, om te voorkomen dat jongeren verder afglijden of problematische gedragingen ontwikkelen.
- Het toenemende drugsgebruik en de normalisatie van alcoholgebruik onder jongeren brengen grote risico's met zich mee, zowel voor hun gezondheid als voor de veiligheid van de gemeenschap. Dit kan leiden tot overlast, verslaving en zelfs ondermijnende criminaliteit.
- Het zomerseizoen versterkt de uitdagingen, doordat het grote aantal evenementen en het tijdelijke verblijf van jongeren in de toeristische sector de problematiek vergroot.

4.1.2 Wat willen we bereiken?

- Het voorkomen of verminderen van problematisch gedrag bij individuele jongeren en jeugdgroepen.
- Het terugdringen van risicogedrag, zoals het gebruik van alcohol en drugs, en het creëren van een sociale norm die het gebruik hiervan ontmoedigt.
- Het bieden van een veilige omgeving waarin jongeren zich kunnen ontwikkelen zonder overlast te veroorzaken of met criminaliteit in aanraking te komen.

4. Prioriteiten en aanpak

4.1.3 Wat gaan we doen?

1. *Versterken van de aanpak van jeugdcriminaliteit:*
 - o Gericht optreden tegen jeugdoverlast, zowel in het zomerseizoen als gedurende het jaar.
 - o Informatiepositie versterken door rioolmetingen en deelname aan de meld misdaad anoniem platform
 - o Focus op preventie en begeleiding van jongeren die risico lopen af te glijden in criminaliteit.
2. *Bevorderen van samenwerking tussen betrokken partijen en bestaande programma's:*
 - o Boa's, jongerenwerkers en jeugdagenten gaan intensiever samenwerken en gezamenlijk optrekken om jeugd uit de anonimiteit te halen en problematiek vroegtijdig te signaleren.
 - o We werken samen met ketenpartners, verder aan het programma "Helder Terschelling" om drugs- en alcoholgebruik terug te dringen. Met gerichte interventies, preventieve activiteiten en inzet op openbare orde stimuleren we de veiligheid en het welzijn op het eiland.
3. *Gerichte interventies en educatie:*
 - o Het optimaliseren van interventies via HALT, zowel preventief als repressief, om jongeren bewust te maken van de gevolgen van hun gedrag.
 - o Voorlichtingscampagnes en educatieve programma's die jongeren bewust maken van de risico's van alcohol- en drugsgebruik.
4. *Aanpak van zomerse jeugdoverlast:*
 - o Intensieve controle tijdens evenementen en in de horeca op de naleving van leeftijdsgrenzen voor alcohol en drugs.
 - o Inzet van extra handhaving en toezicht in samenwerking met de politie en horeca om overlast en risicogedrag tijdens het toeristische seizoen te beperken.

4.2 Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is een belangrijk speerpunt binnen het IVP, met extra aandacht voor fietsveiligheid gezien het

toeristische karakter van Terschelling. Doelstellingen en activiteiten hiervoor zijn opgenomen in het mobiliteitsbeleid en de bijbehorende uitvoeringsplannen. De plannen richten zich op het verbeteren van infrastructuur, het bevorderen van veilige verkeersinrichting en het ontwikkelen van een visie op het toenemende gebruik van elektrische fietsen en andere gemotoriseerde voertuigen. Het IVP draagt bij met zowel preventieve maatregelen, zoals bewustwordingscampagnes, als repressieve acties, zoals toezicht en handhaving, om de verkeersveiligheid voor inwoners en bezoekers te waarborgen.

4.2.1 Waarom is het een prioriteit?

Verkeersveiligheid blijft een belangrijk aandachtspunt, omdat het aantal verkeersongevallen, met name die met letsel, de afgelopen jaren niet significant is afgenomen. Landelijk zien we een toename in ongevallen met (elektrische) fietsen. Op Terschelling, waar fietsen een essentieel en populair vervoermiddel is voor zowel inwoners als toeristen, vormt fietsveiligheid een bijzondere uitdaging.

Hoewel de infrastructuur op het eiland beperkt aanpasbaar is, heeft het gebruik van fietsen de afgelopen jaren wel sterk veranderd. Er is een groeiend aantal speciale fietsen zoals bakfietsen en fatbikes, die andere eisen stellen aan de verkeerssituatie. Inwoners geven daarnaast aan dat het gedrag op de fietspaden vaak te wensen overlaat, met name door onoplettendheid, snelheid en gebrek aan respect voor medeweggebruikers. Ook ondernemers en hulpdiensten geven aan overlast te ervaren van fietsers, bijvoorbeeld doordat zij op de verkeerde plek parkeren en daardoor winkelstraten of toegangswegen voor hulpdiensten blokkeren.

Naast fietsveiligheid blijven ook rijden onder invloed en te hard rijden een probleem, wat de veiligheid van alle verkeersdeelnemers direct bedreigt. Deze signalen maken duidelijk dat verkeersveiligheid, en specifiek fietsveiligheid, een prioriteit moet blijven om de verkeerssituatie op Terschelling veiliger en leefbaarder te maken.

4. Prioriteiten en aanpak

4.2.2 Wat willen we bereiken?

- Het structureel verminderen van het aantal verkeersongevallen en verkeersslachtoffers op Terschelling.
- Het terugdringen van rijden onder invloed en het bevorderen van verantwoord rijgedrag in het verkeer.
- Aanpakken van overlast door fietsers, waarbij speciale aandacht uitgaat naar de belangen van ondernemers en hulpdiensten, vooral tijdens werkzaamheden. Het veranderende gebruik van fietsen, zoals elektrische fietsen, bakfietsen en fatbikes, vraagt om een bewuste aanpak om verantwoord fietsgedrag op de fietspaden en in drukke dorpskernen te stimuleren. We willen zowel inwoners als toeristen bewust maken van hun rol in het behoud van een veilige en leefbare omgeving.

4.2.3 Wat gaan we doen?

1. *Creëren van bewustwording:*
 - We ontwikkelen en voeren gerichte campagnes uit om fietsveiligheid en verantwoord rijgedrag te bevorderen bij toeristen en inwoners. Hiervoor maken we gebruik van digitale en fysieke communicatiekanalen, zoals de VVV, informatieborden en lokale media, en werken we samen met fietsverhuurders en andere lokale partners voor directe voorlichting. De campagnes bieden praktische tips en leggen nadruk op gedeelde verantwoordelijkheid op de intensief gebruikte fietspaden van Terschelling.
2. *We versterken de samenwerking met collega-Waddeneilanden*
 - Door ervaringen en inzichten te delen, met name rond het vervoer van elektrische voertuigen en de verkeersdrukke door het toeristische karakter. Door gezamenlijke preventieve en repressieve acties af te stemmen en elkaar te ondersteunen, vergroten we de effectiviteit van onze aanpak bij gedeelde verkeersproblematiek.
3. *Intensiveren van handhaving:*
 - Uitbreiden en verbeteren van de samenwerking tussen BOA's en politie bij verkeerscontroles, met een specifieke focus op fietsend verkeer binnen de wettelijke mogelijkheden.

- In samenwerking met de driehoek en collega-gemeenten aandacht vragen voor voldoende handhavingscapaciteit om effectieve controles uit te voeren.
4. *Verbeteren van infrastructuur:*
 - Actieve deelname aan werkgroepen en het inwinnen van adviezen van externe experts om fietspaden en andere verkeersinfrastructuur te verbeteren.
 - Gerichte maatregelen voor veilig ingerichte wegen en fietspaden om ongevallen te verminderen en letselnernst te beperken.

4.3 Ondermijnende Criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit is een prioriteit binnen het Integraal Veiligheidsplan, omdat het de fundamenten van een rechtvaardige en veilige samenleving aantast. De aanpak hiervan vraagt om bewustwording, weerbaarheid en een gezamenlijke inzet van de gemeenten (Friese Norm), ketenpartners, de gemeenschap én samenwerking met de andere Waddeneilanden.

4.3.1 Waarom is het een prioriteit?

- Georganiseerde criminaliteit ondermijnt de samenleving: Het verweven raken van de onder- en bovenwereld schaadt de rechtsstaat en het vertrouwen van inwoners en ondernemers in de overheid.
- Oneerlijke concurrentie: Ondermijning benadeelt hardwerkende, eerlijke ondernemers die moeten concurreren met bedrijven die zich niet aan de regels houden en profiteren van criminele activiteiten.
- Kwetsbaarheid van gemeentelijke processen: Criminelen hebben de overheid vaak nodig voor illegale activiteiten, zoals het verkrijgen van vergunningen of paspoorten. Zonder een sterke aanpak kan de gemeente onbewust bijdragen aan het faciliteren van criminele activiteiten.
- Gezamenlijke problematiek op de Waddeneilanden: De eilanden hebben te maken met vergelijkbare risico's en uitdagingen op het gebied van ondermijning, zoals beperkte capaciteit en overlappende fenomenen. Het delen van kennis en ervaringen met andere Waddeneilanden versterkt de gezamenlijke aanpak.

4. Prioriteiten en aanpak

4.3.2 Wat willen we bereiken?

- Een weerbare samenleving: Voorkomen dat ondermijnende criminaliteit voet aan de grond krijgt op Terschelling.
- Vergroten van meldingsbereidheid: Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners moeten misstanden met betrekking tot ondermijning durven melden.
- Informatiepositie versterken: Onderzoeken uitvoeren om zo criminele fenomenen en witte vlekken binnen onze gemeente concreet te krijgen en op prioriteit in kaart te brengen. Een sterkere informatiepositie stelt de gemeente in staat om risico's beter te identificeren en efficiënter aan te pakken.
- Barrières opwerpen: Het creëren van hindernissen tegen het onbedoeld faciliteren van criminele activiteiten door de gemeente en andere instanties.

4.3.3 Wat gaan we doen?

1. *Meldpunt en bewustwording:*
 - Rioolonderzoeken laten uitvoeren.
 - Signaaltafels optimaliseren om informatie-uitwisseling en signalering te verbeteren.
 - De bekendheid van Meld Misdaad Anoniem vergroten door middel van voorlichtingscampagnes en samenwerking met maatschappelijke partners.
2. *Bewustzijn vergroten*
 - Bewustwordingscampagnes organiseren voor inwoners en ondernemers over de risico's en gevolgen van ondermijnende criminaliteit.
 - Trainingen en workshops binnen de gemeentelijke organisatie aanbieden, zodat medewerkers leren signalen van ondermijning te herkennen en voorkomen dat criminele activiteiten worden gefaciliteerd.
3. *Wet- en regelgeving toepassen*
 - De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) breder toepassen, bijvoorbeeld bij het verstrekken van vergunningen en subsidies.

4. Preventieve controles en integrale aanpak:

- Regelmatige controles uitvoeren op bedrijventerreinen en andere risicogebieden in samenwerking met politie en andere ketenpartners.
- Intensieve samenwerking met andere Waddeneilanden om kennis, ervaringen en capaciteit te delen. Deze eilanden hebben vergelijkbare uitdagingen, zoals beperkte middelen. Door samen op te trekken, kunnen gezamenlijke oplossingen worden ontwikkeld die een effectievere aanpak mogelijk maken.

4.4 Cybercrime en Digitale Veiligheid

De online wereld biedt veel mogelijkheden, maar brengt ook nieuwe risico's met zich mee. Steeds vaker worden inwoners, ondernemers en instellingen geconfronteerd met online criminaliteit, zoals fraude via verkoopplatforms, nepberichten van banken of hulpverzoeken van zogenaamde bekenden. Het aantal meldingen hiervan neemt sterk toe, en de impact op slachtoffers is groot. Naast financiële schade kunnen mensen jarenlang te maken krijgen met de gevolgen van hun slachtofferschap. Kwetsbare groepen binnen de samenleving, zoals ouderen, zijn hierbij extra vatbaar en hebben speciale bescherming nodig.

Ook bedrijven en overheidsinstellingen worden steeds vaker het doelwit van georganiseerde cyberaanvallen. Aanvallen op systemen die persoonsgegevens of andere gevoelige informatie beheren, kunnen grote gevolgen hebben voor de privacy, de dienstverlening en de veiligheid van inwoners. Het opstellen en onderhouden van protocollen voor het omgaan met dergelijke aanvallen is daarom essentieel om snel en effectief te kunnen reageren.

4. Prioriteiten en aanpak

4.4.1 Waarom is het een prioriteit?

- Toename van online criminaliteit: Online criminaliteit is uitgegroeid tot een van de meest voorkomende vormen van criminaliteit, waarbij traditionele vormen steeds meer verschuiven naar de digitale wereld.
- Grote impact op slachtoffers: Het aantal meldingen en slachtoffers van online fraude en oplichting neemt snel toe, met name bij kwetsbare groepen.
- Kwetsbaarheid van bedrijven en overheidsinstellingen: Overheidsinstellingen en bedrijven die omgaan met persoonsgegevens en gevoelige informatie zijn een aantrekkelijk doelwit voor georganiseerde cyberaanvallen. Zonder de juiste voorzorgsmaatregelen kan de impact van een aanval verstrekkend zijn.

4.4.2 Wat willen we bereiken

- Bewustwording vergroten: Inwoners, ondernemers en instellingen bewust maken van de risico's van online criminaliteit en hoe zij zich daartegen kunnen beschermen.
- Weerbaarheid verhogen: Mensen, bedrijven en overheidsinstellingen weerbaarder maken om de gevolgen van cyberaanvallen en online criminaliteit te minimaliseren.
- Protocollen ontwikkelen: Het opstellen en actualiseren van protocollen voor bedrijven en instellingen om effectief te reageren op cyberaanvallen en datalekken.

4.4.3 Wat gaan we doen?

1. *Inzetten op preventie:*
 - Samenwerken met lokale en regionale partners om bewustwording te vergroten en mensen te helpen online risico's te voorkomen.
2. *Voorlichting en trainingen:*
 - Organiseren van trainingen en workshops voor ondernemers en inwoners, met praktische tips om zichzelf te beschermen tegen online criminaliteit.
 - Specifieke aandacht besteden aan kwetsbare groepen, zoals ouderen, door op maat gemaakte voorlichting en ondersteuning te bieden.

3. *Kwetsbaarheid van overheidsinstellingen aanpakken:*

- Beveiligen van gemeentelijke systemen tegen cyberaanvallen door te investeren in veilige technologie en regelmatige controles.
- Protocollen opstellen en actualiseren om effectief te reageren op cyberaanvallen, zoals datalekken of ransomware-aanvallen.

4. *Samenwerking versterken:*

- Actief samenwerken met ketenpartners, zoals politie, maatschappelijke organisaties en cybersecurity-experts, om kennis te delen en een integrale aanpak te realiseren.
- Leren van ervaringen en best practices van andere gemeenten en instellingen.

5. Uitvoeringsprogramma

Het Integraal Veiligheidsplan (IVP) wordt jaarlijks vertaald naar een uitvoeringsprogramma, dat door het college van burgemeester en wethouders wordt vastgesteld, mits er geen aanvullende financiële middelen nodig zijn. Dit uitvoeringsprogramma vormt de brug tussen beleid en praktijk door beleidsdoelstellingen om te zetten in concrete activiteiten. Hierbij wordt rekening gehouden met de beschikbare capaciteit, middelen en actuele ontwikkelingen. In samenspraak met ketenpartners wordt een praktische invulling gegeven aan de ambities uit het IVP, zodat de aanpak behapbaar blijft en er flexibel kan worden ingespeeld op veranderende omstandigheden binnen het veiligheidsdomein.

Het jaarlijkse uitvoeringsprogramma biedt niet alleen een gestructureerde aanpak, maar ook de mogelijkheid om resultaten te evalueren en bij te sturen. In het programma worden onder meer de volgende elementen opgenomen:

- Een overzicht van de behaalde resultaten.
- Een terugblik op de uitvoering van het voorgaande jaar.
- Een analyse van de acute problematiek van het afgelopen jaar, die richting geeft aan de verwachtingen voor het komende jaar.
- Een overzicht van de beschikbare capaciteit en middelen voor het komende jaar.
- Een vooruitblik op de verwachte resultaten en doelen.
- Inzichten uit overleg met inwoners, ondernemers en veiligheidspartners, die bijdragen aan het aanscherpen van onze aanpak en flexibiliteit bieden bij het oplossen van acute veiligheidsvraagstukken.

Met dit uitvoeringsplan zorgen we ervoor dat het veiligheidsbeleid niet alleen strategisch sterk is, maar ook praktisch uitvoerbaar blijft. Het plan geeft ons de nodige focus en structuur om effectief te kunnen opereren binnen de uitdagingen van een kleine gemeente. Resultaten behalen is alleen mogelijk met een strak en doelgericht uitvoeringsplan, dat de vertaalslag maakt van beleid naar actie. We vragen de raad daarom om deze aanpak te onderschrijven.